

Thesis Title Relationship Between Livelihood Assets and Economic Security of Rural Households in Samurdhi Programme, Ampara District, Sri Lanka

Author Ms. Tharsinithevy Vijayaretnam

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Systems

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Benchaphun Ekasingh Chairperson

Asst. Prof. Dr. Kamol Ngamsomsuke Member

ABSTRACT

The thesis presents the outcomes of a study on rural poor population in a remote district of Eastern Sri Lanka called Ampara district. The study examines the economic characteristics and factors determining economic security of this studied sample in a development aspect. The study is based on the livelihood approach and its framework. Availability of food and access to income are the prime indicators of economic security considered during model building. The analysis was based on data obtained from 100 households selected using proportional stratified random sampling technique. Firstly, economic situations of studied sample were analysed. Then, econometric models were developed to identify the factors determine economic security. The study found that there were remarkable differences based on economic security assessment measures among the households. Non-farm wage employment activities were found to be important livelihood strategy. Among the livelihood assets components, there were high deviations in value of those holdings. The ownership of specific asset holding had impact on type of livelihood strategies. Gender differences

in livelihood strategies reflect that female headed households were mostly included in self employed group. Most of the male headed households were included under non-farm wage employment. It was also found that male headed households had significantly higher value of assets than that of the female headed household.

The calculated gini-coefficient index was 0.44 (which showed a rather high inequality). Based on the national official poverty line for 2008, Sixty six percent of the households were below this official line. These results were may be due to the higher inflation and bad weather effects on paddy farming and related activities. Based on the food sufficiency score of each household, 28 percent of the households were food insecure and 62 percent of the households bought rice for consumption. Resource poor households went through several coping mechanisms. Income diversification including farm, nonfarm wage employment and livestock production was adopted as some coping strategies. Forty eight percent of the households carried out more than one type of income activities. Ninety percent of the households adopted certain coping strategies. Those coping strategies include expenditure strategies of 41 percent, consumption strategies of 33 percent, increasing income strategies of 23 percent and strategies on creative future plans and ideas of 4 percent for the studied samples. The household types resulted from cluster analysis constituted partially commercialized (Household type 1) and subsistence (Household type 2) nature of households. Partially commercialized households showed higher mean of borrowing capacity and ownership for higher money value of job-related equipments and continuous income earning.

The multiple regression results show that level of income is positively correlated with education of household head, male headed household, and household

type 1 at 5% significant level ($p < 0.05$). Logistic regression results reveal that food sufficiency is positively correlated with education of household head, and household type 1 at 5% significant level ($p < 0.05$) and income sufficiency is positively correlated with education of household head and household type 1 and negatively correlated with age of household head and young adult ratio at the same significant level. This study identified several key areas having direct implications for designing development and research intervention with the objective of ameliorating poverty. People's awareness, skill trainings on selected livelihood strategies for identified groups and initial provision of job-related equipment or materials for continuous employment are important means to ensure economic security in this area.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ของทรัพย์สินเพื่อการดำรงชีพกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจของ
ครัวเรือนชนบทในโครงการชาวมอ้อ อำเภออัมพารา

ประเทศศรีลังกา

ผู้เขียน นางสาวทาร์ชนิเทวี วิชายาเรตนาม

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) เกษตรศาสตร์เชิงระบบ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจพรรณ เอกะสิงห์ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมล งามสมสุข กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้นำเสนอผลการศึกษเกี่ยวกับประชากรที่ยากจนในจังหวัดอัมพาราที่อยู่ห่างไกลในภาคตะวันออกของประเทศศรีลังกา การศึกษานี้ได้ตรวจสอบลักษณะทางเศรษฐกิจและปัจจัยต่างๆ ซึ่งเป็นตัวกำหนดความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือนในแง่มุมของการพัฒนา การศึกษาใช้แนวคิด Livelihood approach เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์การมีอาหารและการเข้าถึงแหล่งรายได้เป็นตัวบ่งชี้หลักถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจจากการพิจารณาในการสร้างแบบจำลอง มีการวิเคราะห์จากข้อมูลที่เก็บมาจากครอบครัว 100 หลังคาเรือน ซึ่งถูกคัดเลือกโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีสัดส่วน

ประการแรก มีการวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นมีการพัฒนาแบบจำลองเศรษฐกิจ เพื่อบ่งชี้ปัจจัยที่กำหนดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จากการศึกษาพบว่ามีข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนในกลุ่มครัวเรือนจากตัววัดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การรับจ้างนอกภาคเกษตรเป็นกลยุทธ์การดำรงชีพที่สำคัญ ในบรรดาทรัพย์สินเพื่อการดำรงชีพพบว่า มีความแตกต่างกันมากในมูลค่าของทรัพย์สินที่ถือครอง การถือครองทรัพย์สินส่งผลต่อรูปแบบกลยุทธ์เพื่อการดำรงชีพ ความแตกต่างทางเพศภาวะในกลยุทธ์เพื่อการดำรงชีพสะท้อนให้เห็นว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าเป็นผู้หญิงส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่จ้างงานตนเอง ส่วนครัวเรือนที่มีผู้ชายเป็นหัวหน้าส่วนใหญ่จะมีการรับจ้างนอกภาคเกษตร สำหรับการกระจายทรัพย์สินในกลุ่มครัวเรือนพบว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าเป็นชายมีมูลค่าของทรัพย์สินสูงกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าเป็นผู้หญิง

ค่าสัมประสิทธิ์ของความไม่เสมอภาคหรือดัชนีจีนิ (gini-coefficient) เท่ากับ 0.44 แสดงให้เห็นความไม่เท่าเทียมกันในระดับสูง เมื่ออ้างอิงจากเส้นความยากจนแห่งชาติสำหรับปี ค.ศ. 2008 ร้อยละ 66 ของครัวเรือนอยู่ต่ำกว่าระดับเส้นความยากจนแห่งชาติ ผลลัพธ์ดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้นและผลกระทบของสภาพอากาศอันเลวร้ายต่อการเกษตร เมื่อใช้ค่าความพอเพียงของอาหารในแต่ละครัวเรือน ร้อยละ 28 ของครัวเรือนมีความไม่มั่นคงทางอาหารและอีกร้อยละ 62 ของครัวเรือนซื้อข้าวเพื่อบริโภค ครัวเรือนที่มีฐานทรัพยากรจำกัดได้มีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการแก้ปัญหาความยากจน แหล่งรายได้ที่หลากหลายรวมทั้งการเกษตร การรับจ้างนอกภาคเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ ก็ถือเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา ร้อยละ 48 ของครัวเรือนจะดำเนินกิจกรรมเพื่อหารายได้มากกว่าหนึ่งกิจกรรม ร้อยละ 90 ของครัวเรือนจะใช้กลยุทธ์ที่แน่นอน

ในการแก้ปัญหา จากการจำแนกประเภทของครัวเรือนด้วยการวิเคราะห์กลุ่ม(cluster analysis) สามารถแบ่งประเภทของครัวเรือนได้เป็น 2 ประเภท คือ 1. ครัวเรือนกึ่งพาณิชย์ (ครัวเรือนประเภทที่ 1) และครัวเรือนยังชีพ (ครัวเรือนประเภทที่ 2) ครัวเรือนประเภทที่ 1 แสดงถึงศักยภาพในการกู้ยืมสูงกว่าเป็นเจ้าของเครื่องมือในการทำงานที่มีมูลค่าสูงกว่า และการมีรายได้ที่ต่อเนื่อง

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแสดงให้เห็นว่าความมั่นคงของรายได้มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นชายและครัวเรือนประเภทที่ 1 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 5 ($p < 0.05$) ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงลอจิสติกพบว่าความพอเพียงของอาหารมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนและครัวเรือนประเภทที่ 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 5 ($p < 0.05$) และความพอเพียงของรายได้ก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนและครัวเรือนประเภทที่ 1 แต่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับอายุของหัวหน้าครัวเรือนและอัตราส่วนของวัยเด็กหนุ่มสาว ที่ระดับความเชื่อมั่นเดียวกัน การศึกษานี้ชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญที่อาจนำไปใช้อ้างอิงในการออกแบบการพัฒนาและงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาค่าความยากจน ความตระหนักรู้ของประชาชน การพัฒนาทักษะวิชาชีพเกี่ยวกับกลยุทธ์เพื่อการดำรงชีพสำหรับกลุ่มเป้าหมาย การจัดหาเครื่องมือและวัตถุดิบที่ใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดการจ้างงานแบบต่อเนื่องเป็นวิธีการสำคัญในการรับประกันความมั่นคงทางเศรษฐกิจในพื้นที่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved